

HOOGSTANDJE

H₂O

ZACHTE MAKE-OVER VOOR BIJZONDERE ZEEDIJK

De Hondsbossche Zeewering heeft vorig jaar een ingrijpende metamorfose ondergaan. Daarbij verdween de karakteristieke harde glooiing helemaal achter het zand van een nieuw duingebied. In oktober werd de nieuwe naam onthuld: de Hondsbossche Duinen.

Tekst Charlotte Leenaers
Fotografie Marcel Molle

In 2003 werd al duidelijk dat de Hondsbossche Zeewering een van de tien zwakke schakels langs de Nederlandse kust was. Na jaren van voorbereiding werd in maart 2014 in opdracht van hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en Rijkswaterstaat (RWS) begonnen met het opspuiten van 35 miljoen kuub zeezand op de vooroever van dit iconische stukje zeewering. Geen traditionele dijkverhoging dus, maar een vernieuwende methode om met zand deze zwakke schakel op te heffen. Maandenlang waren sleep-hopperzuigers van aannemerscombinatie Van Oord-Boskalis dag en nacht in touw om het zand op te zuigen van de zeebodem en op de vooroever aan te brengen. Vervolgens werd met leidingen zand in het gebied tussen de verhoogde vooroever en de dijk geperst en met shovels in model gebracht. In maart 2015 zat het werk erop en had Noord-Holland er een nieuw duingebied bij: acht kilometer lang en driehonderd meter breed, compleet met lagune, duinvallei en zandstrand.

Bijzonder was de inbreng in het ontwerp door belangengroepen en natuurorganisaties. "Bij de aanbesteding zijn aannemers uitgedaagd om niet alleen de omgeving een *boost* te geven – een nadrukkelijke wens van de provincie Noord-Holland – maar om ook rekening te houden

Zwakke schakel verdwijnt zonder traditionele dijkverhoging

met wensen uit de omgeving”, vertelt Anita Willig, projectmanager Zwakke Schakels Noord-Holland van HHNK. “Bovendien moest de aannemer de nieuwe kustverdediging twintig jaar lang onderhouden.”

In het uiteindelijke ontwerp komen deze eisen en wensen bij elkaar. Zo zorgt een lagune met een toegangsgeul naar zee ervoor dat badgasten in Camperduin door een aantrekkelijk gebied naar de waterlijn kunnen lopen. De kilometerslange duinvallei komt tegemoet aan de vraag naar natuurontwikkeling en het panorama-duin sluit aan bij de wens om van Petten in de toekomst een duindorp te maken.”

Voor de veiligheid maakt het niet uit of een strandprofiel de vorm heeft van een lagune of een duinvallei.

Bepalend is de hoeveelheid zand die aanwezig is. “Van dat inzicht heeft de aannemer dus gebruik gemaakt”, aldus Willig. “Ook heeft de aannemer bij de aanleg bewust teveel aan zand aangebracht. Daardoor kan de natuur een paar jaar ongestoord zijn gang gaan en is de eerste jaren geen onderhoud nodig.”

Toch was er ook weerstand tegen de plannen met de Hondsbossche Zee-wering. Natuurorganisaties maakten zich zorgen over het verdwijnen van de harde dammen onder het zand. Het harde substraat op de dammen bevat namelijk veel voedsel voor bijvoor-

beeld steenlopers en scholeksters. “In goed overleg is besloten om iets ten noorden van het project bij Callantsoog, een aantal strandhoofden te voorzien van het poreuze *elastocoast*. Hierop groeit voedsel voor de vogels en zo ontstaat een vervangend foerageergebied.”

Het Burgercomité Kustveiligheid op zijn beurt had liever lange dammen gezien die het zand vasthouden in het gebied. Willig: “Maar die oplossing grijpt in op de natuurlijke zandrivier van zuid naar noord langs de Nederlandse kust. Studies die hiernaar gedaan zijn, leren dat dergelijke dammen geen effect hebben op het onderhoud op grote schaal. Om die reden is daar van afgezien.”

Al vanaf de aanleg worden de Hondsbossche Duinen intensief gemonitord door de aannemer.

“Niet alleen om de veiligheid van de kustversterking te beoordelen, maar ook om inzicht te krijgen in het gedrag van een met zand versterkte zeedijk”, vertelt Harold Hansen, omgevingsmanager van Rijkswaterstaat. Waterkwaliteit in de lagune, ontwikkeling van de geul, habitatontwikkeling, duinafslag tijdens stormen en duinaangroei door verstuiving worden allemaal nauwlettend in de gaten gehouden. “Hoewel het nog te vroeg is om echt harde conclusies te trekken, zien we wel dat de natuur zich veel sneller ontwikkelt dan gedacht.”

